

A Szegedi Ítéltábla, mint másodfokú bíróság Szegeden, 2015. január hó 28. napján megtartott fellebbezési nyilvános ülés alapján meghozta a következő

Í T É L E T E T :

Az emberölés bűntettének kísérlete miatt **a vádlott** ellen indított büntetőügyben a **Gyulai Törvényszék** 2014. augusztus 14. napján kihirdetett **14.B.154/2014/28.** számú ítéletét megváltoztatja akként, hogy a vádlottat az elsőfokú eljárásban felmerült bűnügyi költségből 260.655,- (Kettőszázhatvanezer-hatszázötvenöt) forint megfizetésére kötelezi, míg az állam 12.740,- (Tizenkettőezer-hétszáznegyven) forint bűnügyi költséget visel.

Mellőzi az ítélet bevezető részéből a 2014. április 30. és 2014. június 11. napján tartott tárgyalásokra utalást.

Egyebekben az elsőfokú ítéletet helybenhagyja.

A vádlott által 2014. augusztus 14. napjától 2015. január 28. napjáig előzetes fogvatartásban töltött időt is beszámítja a kiszabott szabadságvesztésbe.

A másodfokú eljárásban a kirendelt védő díjával felmerült 8.720,- (Nyolcezer-hétszázhusz) forint bűnügyi költséget az állam viseli.

Az ítélet ellen fellebbezésnek nincs helye.

I N D O K O L Á S :

Az elsőfokú bíróság a vádlott bűnösségét a Btk. 160. § (1) bekezdésébe ütköző emberölés bűntettének kísérletében állapította meg. Ezért 6 év 6 hónap szabadságvesztésre és 7 év közügyektől eltiltásra ítélte. A szabadságvesztést börtönben rendelte végrehajtani. Rendelkezett a feltételes szabadságra bocsátás legkorábbi időpontjáról, az előzetes fogvatartásban töltött idő beszámításáról és a bűnjelekről. A vádlottat 218.215,- forint bűnügyi költség megfizetésére kötelezte, míg

55.180,- forint vonatkozásában azt állapította meg, hogy az az állam terhén marad.

Az első fokú ítélet ellen fellebbezést jelentettek be:

- a vádlott, jogos védelmi helyzet fennállása miatt felmentés, illetve enyhítés,
- a védő a bűncselekmény eltérő minősítése és enyhébb büntetés kiszabása végett.

A Szegedi Fellebbviteli Főügyészség átiratában, illetve a fellebbezési nyilvános ülésen jelen lévő ügyész perbeszédében a védelmi fellebbezéseket alaptalanoknak ítélte, egyúttal indítványozta, hogy a másodfokú bíróság a súlyosító körülmények közül mellőzze az elkövetés eszközének a közbiztonságra különösen veszélyes jellegét, továbbá helyesbítse a vádlottat, illetőleg az államot terhelő bűnügyi költség összegét, figyelemmel arra, hogy a vádlottat személyes költségmentesség csak az engedélyezés napjától illeti meg. Egyebekben az első fokú ítélet helybenhagyására tett indítványt.

A vádlott védője a fellebbezési nyilvános ülésen mind a saját, mind a vádlott által bejelentett fellebbezést részletesen indokolta. A büntethetőséget kizáró ok (jogos védelem) okából történő felmentésre irányuló fellebbezés körében arra hivatkozott, hogy a vádlott a sértettel fennálló korábbi haragos viszonya miatt megalapozottan tarthatott attól, hogy amikor a sértett a kezét felemelte, az valójában a személye ellen irányuló támadás volt. A közvetlen támadástól tartva szúrta meg a sértettet.

Az enyhítésre irányuló fellebbezést arra alapította, hogy az elsőfokú bíróság által számba vett enyhítő körülményeken túl a másodfokú bíróság további enyhítő körülményként értékelje azt, hogy a vádlott mindvégig együttműködött a hatósággal, nem élt a vallomásmegtagadás jogával. További enyhítő körülmény az is, hogy a sértettnek nem okozott maradandó fogyatékoságot. Kérte figyelembe venni azt, hogy a testvérének kívánt segíteni abban, hogy a megromlott élettársi kapcsolatát le tudja zárni a sértettel, hiszen azt akarták elérni, hogy a sértett minél előbb költözzön ki a közösen lakott ingatlanból.

A védő sérelmezte, hogy az elsőfokú bíróság a vádlott vallomását csak annyiban fogadta el, amennyiben az nem tért el a sértett vallomásától. E körben a védő azzal érvelt, hogy legelső kihallgatásakor a vádlott még ittas állapotban volt, és emiatt, valamint a stresszes helyzet miatt nem tudta rendszerezni a gondolatait. Ezért az eljárás során többször pontosította a vallomását. A védő arra is hivatkozott, hogy az igazságügyi pszichológus-szakértői vélemény szerint a vádlott szavahihető, továbbá alkoholfüggő. Ezt a védő olyan betegségként értékelte, amelyre tekintettel a súlyosító körülmények közül kérte mellőzni az ittas állapotban elkövetést.

A védő a büntetés kiszabása körében azt is kérte figyelembe venni, hogy a vádlott magatartásával az előzetes fogvatartása alatt probléma nem merült fel.

A bűncselekmény eltérő minősítése körében a védő azt indítványozta, hogy a másodfokú bíróság - mivel a vádlott szándéka nem irányult a sértett életének kioltására - a cselekményt életveszélyt okozó testi sértés büntettének minősítse.

Bf.I.661/2014/6.

A vádlott - aki mindenben csatlakozott védőjéhez - szintén arra hivatkozott, hogy nem kívánta a sértett halálát és felfokozott idegállapotát az élettársával történt szakítás váltotta ki.

Az ítéletábra a fellebbezéseket minden irányban alaptalannak találta, osztotta ugyanakkor a fellebbviteli főügyészség indítványát a büntetés kiszabási körülmények és a bűnügyi költség helyesbítését illetően.

Az elsőfokú bíróság a bizonyítási eljárást a perrendi szabályok szerint folytatta le. Ennek során maradéktalanul eleget tett tényállás felderítési kötelezettségének. Beszerezte mindazon bizonyítékot - így újabb igazságügyi orvosszakértői véleményt szerzett be a sértett sérüléseiről, valamint külön pszichológiai szakértői véleményt szerzett be a vádlottól - amelyek a megalapozott tényállás megállapításához szükségesek voltak. A beszerezett bizonyítékokat egyenként és összhatásukban is értékelve mérlegelési körébe vonta és kellően részletezett, helytálló indokát adta annak, hogy mely bizonyítékokra alapította ítéleti tényállását, illetve mely okokból vetette el a vádlotti vallomás egyes részeit. Az általa kifejtettek logikusak és mindenben megfelelnek az iratokban rögzítetteknek is.

Az elsőfokú bíróság megfelelő indokokkal utasította el a vádlott védőjének (név) tanúkénti kihallgatására irányuló indítványát, indokaival a másodfokú bíróság is egyetértett.

A bizonyítékok körütekintő, részletes értékelése alapján az elsőfokú bíróság megalapozott tényállást állapított meg, ami irányadó volt a másodfokú felülbírálat során.

A védő kifogásolta, hogy az elsőfokú bíróság a vádlott vallomásának csak azon részeit értékelte bizonyítékként, amelyek nem voltak ellentétesek a sértett vallomásával, illetőleg a rendelkezésre álló egyéb okirati bizonyítékokkal. Az elsőfokú bíróság rendkívül részletesen értékelte a vádlott önellentmondásos vallomásait, és állapította meg azt, hogy azok nem voltak következetesek. A vádlotti vallomás megváltoztatásának irányából és tartalmából helyesen következtetett arra, hogy a vádlott a vallomását mindig aszerint módosította, ahogy a bizonyítási eljárás során a hatóság az egyes terhelő bizonyítékokat beszerezte. Így a vádlotti vallomás módosításának iránya a büntetőjogi felelősség mértékének csökkentése irányába

haladt. Ezért az elsőfokú bíróság logikusan vonta le azt a következtetést, hogy a vádlott szavahihetetlen. Itt jegyzi meg a másodfokú bíróság, hogy a szakpszichológus azon megállapítása, hogy a vádlott szavahihető, nem tartozik a szakértő kompetenciájába.

Töretlen a bírói gyakorlat abban, hogy nem érinti a mérlegelési tevékenység perrendszerű voltát az, hogy a bíróság a vallomás egyes - általában más bizonyítékokkal is megerősített - részét fogadja el irányadónak a történeti tényállás megállapítása során, míg a vallomásnak olyan részeit, amelyek más bizonyítékokkal ellentétesek, figyelmen kívül hagyja (BH 1998.418.).

Az elsőfokú bíróság annak is helytálló indokát adta, hogy mely körülményekre tekintettel vetette el a vádlottnak a jogos védelemre, illetve a vélt jogos védelmi helyzetre való hivatkozását. A vádlott és testvére kifejezetten abból a célból mentek az **[utca neve]** utcai ingatlanba, hogy ott végleges távozásra bírják rá a sértettet. Miközben a vádlott testvére a szobában ülve a gyermekével a tévét nézte, a vádlott az ingatlanon kívül várakozott a sértettre. A sértett a vádlott által is előadottan semmiféle támadó magatartást nem tanúsított a vádlottal szemben amikor megérkezett, a fellépése sem volt olyan, hogy a vádlottnak esetleg a hűgát kellett volna féltenie tőle. A vádlott volt az, aki a sértettet a konyhába menet követte, majd rátámadt a késsel.

Mindezek a körülmények nem adnak alapot sem a jogos, sem a vélt jogos védelmi helyzet megállapításához.

Az ítélet tábla helyesbíti az első fokú ítélet indokolásának 10. oldal 2. bekezdésének 4. sorát, és ugyanezen oldal utolsó bekezdésének utolsó sorát akként, hogy az ott írtak helyesen nem a vádlottra, hanem a sértettre vonatkoznak.

A kifejtettekből megállapítható, hogy a felmentésre irányuló fellebbezés a bizonyítékok mérlegelését támadja. Megalapozott tényállás esetén azonban a másodfokú eljárásban nincs törvényes lehetőség a bizonyítékok eltérő mérlegelésére, ezért az ezt támadó fellebbezés eredményre nem vezethetett.

A megalapozott tényállásból az elsőfokú bíróság helyesen következtetett a vádlott bűnösségére, és a bűncselekmény minősítése is törvényes.

Az elsőfokú bíróság körültekintő részletességgel mutatott rá arra, hogy az elkövetés eszközéből, a szúrás erejéből és irányultságából, a támadott testtájékából, a sérülés jellegéből, a vádlottnak a szúrást követő további támadó magatartásából és kijelentéseiből kizárólag az egyenes ölési szándékra vonható le következtetés. A szúrás ereje akkora volt, hogy nem csak a kés pengéje, hanem a sértett bordája is eltörött. Amennyiben ez a szúrás nem akad meg a sértett bordáján, úgy a

bűncselekmény súlyosabb eredménye, a sértett halála elkerülhetetlenül bekövetkezett volna. Az eredmény elmaradása tehát nem a vádlotton, hanem kizárólag a véletlenül múlt. Épp erre tekintettel helyesen nem állapította meg az elsőfokú bíróság a vádlott javára az önkéntes eredményelhárítást, hiszen a halálos eredmény nem a vádlott magatartásának következtében maradt el. E körben arra is helyesen mutatott rá, hogy a sértett a vádlottat megelőzően értesítette a rendőrséget.
Bf.I.661/2014/6.

Mindezekre tekintettel a cselekmény eltérő minősítésére irányuló fellebbezés is alaptalan volt.

A büntetés kiszabási körülményeket az elsőfokú bíróság csaknem hiánytalanul állapította meg. Ezt - osztva a főügyészségi átiratban írtakat - annyiban helyesbítette a másodfokú bíróság, hogy mellőzte a súlyosító körülmények közül az elkövetés eszközének a közbiztonságra különösen veszélyes jellegét. Nem vitás, hogy a 175/2003. (X. 28.) Kormány rendelet - A közbiztonságra különösen veszélyes eszközökről - mellékletének a) pontja szerint közbiztonságra különösen veszélyes eszköz az olyan szűrő vagy vágó eszköz, amelynek szűrő hosszúsága vagy vágó éle a 8 cm-t meghaladja.

A büntetés kiszabás során értékelhető tényezőkről szóló 56/2007. BK vélemény III.2. pontja szerint az élet és a testi épség elleni bűncselekményeknél az elkövetéshez használt eszköz különös veszélyessége súlyosító körülmény. Az eszköz általában akkor tekinthető különösen veszélyesnek, ha az adott módon használva, a szándékoltnál (rendszerint) súlyosabb eredmény előidézésére alkalmas. Az élet elleni cselekmények esetén pedig akkor is, ha az adott módon használva nagy biztonsággal, az elhárításra esélyt sem hagyva alkalmas a halálos eredmény előidézésére.

Az 56. BK véleményben írtak alapján tehát az élet elleni bűncselekményeknél nem az elkövetési eszköz vágóélének vagy szűrőhosszúságának van kizárólagos jelentősége, hanem annak, hogy az adott eszközt használva a használat módjára és az ennek során kifejtett erőre figyelemmel az elkövetés konkrét körülményei között nagy biztonsággal alkalmas a halálos eredmény előidézésére. (Egy tapétavágó kés, ami köztudottan rövid vágóélű, ugyanakkor rendkívül éles, az elkövetés körülményeitől függően - például orvul, a sértettet hátulról lefogva, a nyakát elmetszve - is minősülhet különösen veszélyes eszköznek.)

Az ítéletábra álláspontja az, hogy a hivatkozott kormány rendelet szerinti különösen veszélyes eszközt pusztán méreténél fogva nem lehet mechanikusan súlyosító körülményként értékelni.

A konkrét esetben bár az elkövetési eszközként használt kés mérete meghaladta a

kormány rendeletben írt pengehosszúságot, az elkövetés módjára, az egyetlen szúrássra, illetve az 56. BK véleményben írtakra tekintettel nem értékelhető súlyosító körülményként a közbiztonságra különösen veszélyes eszköz használata. Ezért ennek megállapítását a másodfokú bíróság mellőzte.

Egyebekben az elsőfokú bíróság helyesen állapította meg a büntetés kiszabásánál irányadó körülményeket, és azok súlyával, továbbá a bűncselekmény tárgyi súlyával, illetőleg a vádlott személyében rejlő társadalomra veszélyességének mértékével arányos fő- és mellékbüntetést szabott ki.

Helyesen állapította meg, hogy a törvényi rendelkezések alapján a bűncselekményért kiszabható büntetés középértéke 10 év. Az elsőfokú bíróság a számba vett enyhítő körülményekre tekintettel a szabadságvesztés tartamát a középértéktől a vádlott javára eltérve a törvényi minimumhoz közeli mértékben állapította meg. Ezzel az elsőfokú bíróság az enyhítő körülmények nyomatakát messzemenőig figyelembe vette a büntetés kiszabása során. Ez a büntetési tartam semmiképpen nem tekinthető eltúlzottnak, annak további enyhítése már a büntetési célok megvalósulását veszélyeztetné. Ezért az ítéletábla az enyhítésre irányuló fellebbezéseket is alaptalannak találta.

A közügyektől eltiltás mellékbüntetés tartama is megfelelően igazodik a bűncselekmény súlyához, illetve annak jellegéhez.

Az elsőfokú bíróság a szabadságvesztés végrehajtási fokozatát és a feltételes szabadságra bocsátás legkorábbi időpontját is a törvényi rendelkezéseknek megfelelően állapította meg. Az előzetes fogvatartásban töltött idő beszámítására, illetve a bűnjelekre vonatkozó rendelkezés is mindenben megfelel a jogszabályi előírásoknak.

Tévedett azonban az elsőfokú bíróság, amikor akként rendelkezett, hogy az eljárás során felmerült kirendelt védői díj teljes összege az államot terheli. A büntetőeljárásban alkalmazandó személyes költségmentességről szóló 9/2003. (V. 6.) IM-BM-PM Együttes rendelet 7. § (2) bekezdése szerint „ha a Be. szerint az eljárásban védő részvétele kötelező és a terhelt részére már rendeltek ki védőt, a személyes költségmentesség **engedélyezése napjától** a kirendelt védő díját és költségét a Be. 74. § (3) bekezdés c) pontja értelmében az állam viseli. Az iratok szerint a vádlott részére személyes költségmentességet az elsőfokú bíróság a 2014. augusztus 14. napján tartott tárgyaláson engedélyezett. Ezért a már hivatkozott rendelet alapján az állam terhén csak az ezt követően felmerült kirendelt védői díj és költség marad.

A fentiekre tekintettel a másodfokú bíróság a vádlottat 260.655,- forint bűnügyi

költség megfizetésére kötelezte a Be. 338. § (1) és (2) bekezdése alapján, míg 12.740,- forintot a Be. 339. § (1) bekezdése és 74. § (3) bekezdés c) pontja alapján, figyelemmel a már hivatkozott rendelet 7. § (2) bekezdésére is, az állam visel.

Észlelte a másodfokú bíróság, hogy az elsőfokú bíróság az ítélet bevezető részében szükségtelenül tüntette fel a 2014. április 30-i és 2014. június 11. napi tárgyalási napokat. A Be. 258. § (1) bekezdés c) pontjának helyes értelmezése alapján ezek feltüntetése szükségtelen volt, hiszen a 2014. augusztus 14. napján tartott tárgyaláson Bf.I.661/2014/6.

az ülnök személyében történt változás miatt a tárgyalás anyagának ismertetésével megismételte a tárgyalást. Ezért a másodfokú bíróság e két tárgyalási napra való utalást az ítélet bevezető részéből mellőzte.

A kifejtettekből következik, hogy az ítélőtábla a fellebbezéseket alaptalanoknak találta, de az első fokú ítéletet hivatalból felülbírálvá, azt a Be. 372. § (1) bekezdése alapján megváltoztatta, egyebekben a Be. 371. § (1) bekezdése alapján helybenhagyta.

A vádlott által az első fokú ítélet kihirdetésétől a másodfokú határozat meghozataláig előzetes fogvatartásban töltött időt a Btk. 92. § (1) és (2) bekezdése alapján számította be a kiszabott szabadságvesztésbe.

A bűnügyi költségre vonatkozó rendelkezés a Be. 339. § (1) bekezdésén, a Be. 74. § (3) bekezdés c) pontján, és a 9/2003. (V. 6.) IM-BM-PM Együttes rendelet 7. § (2) bekezdésén alapul.

Az ítélet ellen a Be. 386. § (1) bekezdésére figyelemmel fellebbezésnek nincs helye.

Szeged, 2015. január hó 28. napja

Gyurisné dr. Komlóssy Éva sk.. Cserhádi Ágota sk.
a tanács elnöke a tanács tagja, előadó

Sefta Márta dr. sk.
a tanács tagja

A Szegedi Ítélőtábla Bf.I.661/2014/6. számú ítélete és a Gyulai Törvényszék 14.B.154/2014/28. számú ítéletének jelen ítélettel meg nem változtatott része a mai napon jogerős és végrehajtható.

Szeged, 2015. január 28.

Gyurisné dr. Komlóssy Éva sk.
a tanács elnöke

